

საკანონმდებლო მსახურთა

პირთი ანდერძის ექო...

მოთხრობა

თბილისი

2014

ერთი ანდერძის ექვ...

მოთხრობა

ბათუმი
2014

წინათქმის მაგივრად

უზენაესი ზენაარი სამყაროში ერთია. მხოლოდ მასთან მისასვლელი გზებია სხვადასხვა... როგორც უფალი, სამშობლოც ერთია ქვეყნიერებაზე. ერთიანი, უნიკალური და განუყოფელია ქართველი ერი.

რელიგიური აღმსარებლობა და რწმენა სინდისის კატეგორიაა. ადამიანს უნდა ძალუძდეს საკუთარი სინდისის კარნახით იცხოვროს და იღვაწოს, მაგრამ არასდროს უნდაა დაავიწყდეს ვისი "გორისაა"...

ჩვენს სამშობლოსა და ერს ოდითგანვე აურაცხელი მტერი, მოშურნე და არეკეთილმოსურნე ჰყოლია... როგორც შორეული, ასევე ახლო. სამწუხაროდ და საუბედუროდ, მისი რიგებიდანაც კი...

მტერი და მოშურნე ჩვენს დასამორჩილებლად და "მოსარჯულებლად" რა ხერხს არ მიმართავდნენ: ცეცხლსა და მახვილს, შანთსა და სადგისს, "მათრახსა და შაქარკვერს", მაამებლურ შეპირებებსა თუ "სემირამიდას კიდული ბაღების" ხიბლს და ვინ მოსთვლის კიდევ რას... მაგრამ საუბედუროდ ყოველთვის იცოდნენ ჩვენი ბედოვლათობის, ინდივიდუალის ტობისა და განდიდების, ქვეცქერისა და პირველობის დაჩემების და ვინ მოსთვლის კიდევ რომელი მანკიერების შესახებ და სულ ყოველთვის მიმართავდნენ "ციხის შიგნიდან გატეხვის" პოლიტიკას. ვაი, რომ ხშირად საწადელსაც აღწევდნენ...

ახლაც ძნელი დრო გვიდგას. ჭორითა და ორპირობით, გამრუდებული და ძირგამომთხრელი, იაფფასიანი ფასეულებობითა და შემპარავი პროპაგანდა - აგიტაციით თავს გვახვევენ ფსევდორელიგიურ თუ ფსევდოდასავლურ ღირებულებებს, რისი საბოლოო მიზანიც ერთია: ქართველები გაგვთიშონ, ერთმანეთის ნდობა და სიყვარული დაგვაკარგვინონ, ერთმანეთს გადაგვამტერონ, ჩვენი სახელმწიფოებრიობა დაასუსტონ და ჩვენი ქვეყანა საერთოდ დაშალონ... ხელში ჩაიგდონ წარმტაცი და ჯანსაღი საკურორტო ზონები, ჩვენი ბუნებრივი სიმდიდრეები და სასარგებლო წიაღსეული, ეკოლოგიურად სუფთა და უხვმოსავლიანი ძირძველი ქართული მიწები, ევროპა-აზიის სატრანზიტო კარიდორი და გზაგასაყარი და საბოლოოდ დაასამარონ ერთიანი და ძლიერი ქართული სახელმწიფოებრიობის იდეაც კი. თვითონ კი სურთ ჩვენი გმირი წინაპრებისა და თანამედროვეების სისხლითა და ოფლით გაჯერებულ და გაპოხილ მიწა-წყალზე და ნამოსახლარებზე იცხოვრონ, იბატონონ და იჯეჯილონ...

ამისი ნიშნები, კერძოდ, ანტიქართულ, ანტისახელმწიფოებრივ ქმედებათა ელემენტები უკვე იგრძნობა როგორც მორალის, ასევე აღმსარებლობის და სხვა მრავალი ფუნდამენტური ქართული ღირებულებების დაკნინება-დევალვაციის გზით, რასაც საუბედუროდ შეუგნებლად თუ გამიზნულად ზოგიერთი უმწიფარი და შეუგნებელი, ბედოვლათი ქართველიც უწყობს ხელს...

წინამდებარე მოთხრობაც ამ სატკივარის გამოძახილია... ერთ-ერთი სახიფათო ტენდენციის წინააღმდეგ გალაშქრების მცდელობა.

... სურვილი ოცნებად მექცა. ვერ იქნა და ვერ მოვახერხე ნათლისღების ღამეს, წყალკურთხევის წმინდა საიდუმლოს გაცხადებას შავი ზღვის სანაპიროზე, ბათუმის ბულვარის მიმდებარე ტერიტორიაზე, დავსწრებოდი.

მიტროპოლიტი დიმიტრი მღვდელმსახურებთან და უამრავ მრევლთან ერთად ზღვის კურთხევის ცერემონიას ატარებს და ისინი ზღვის წყალში შთაიფლებიან...

ზღვისკურთხევის რიტუალზე დასწრება რომ ვერ შევძელე, ამიტომ დილაუთენია, ცისკრის ლოცვის შემდეგ, გადავწყვიტე ზღვაზე გასვლა და საიდუმლო კურთხევის ნაზიარევი ზღვის ხილვა. ცოტა ხნით განმარტოებით ყოფნაც მინდოდა.

მართლაც, ზღვისპირა პარკის სათავო შესასვლელიდან მოყოლებული, მთელი სივრცე დაცარიელებული დამხვდა. სიჩუმეს დროდადრო რუსთაველის გამზირზე ტრანსპორტის გაშლივინება არღვევდა.

არსად მეჩქარება. ჩემთვის მიუწყებები ხეივანს. თვალს ახარებს ხასხასა ბალახიანი გაზონები, ზღაპრული პალმები, მაგნოლიები და დეკორატიული კლუმბების ჯადოსნური ყვავილნარი. მიადვილდება სუნთქვა. თავს ლაღად ვგრძნობ. ზღვაზე გავედი. ზღვის საოცარი ლურჯი მოლივლივე სარკე, სუფთა, მარილიანი ჰაერი უსაშველოდ, ძალუმად მეღვრება ფილტვებში. თავს მსუბუქად და საოცრად ლაღად ვგრძნობ. რა ლამაზი და ზღაპრულია კამკამა და ნაზად მოდგაფუნე ტალღები. ამ ზღაპრულ გარემოს და საოცარ შეგრძნებას იმის შეგნებაც ამძაფრებს, რომ წყალი ნაკურთხია, წმინდაა.

მზის პირველ, თვალისმომჭრელ სხივებსა და კამკამა წყალს დავუჩოქე, უფალს მადლიერებით აღსავსე ლოცვა შევლაღადე და პირჯვარი გადავისახე, პეშვით ნაკურთხი წყალი შუბლსა და დაწვებზე ვისხურე. საოცრებაა ღმერთთან და მშობლიურ გარემოსთან ერთსულ - ერთხორცობა და მის წიაღში მშობლიურობის მათრობელა შეგრძნება და იმის შეგნება, რომ ეს ყველაფერი შენია, ღირსეული, მამა-პაპათა ოფლითა და სისხლით მორწყული, რომ ყოველივე ამის ორგანული, თავისთავადი ნაწილი ხარ...

მოზღვავებული გრძნობებითა და მოჯარებული ფიქრებით დახუნძლული და გათანგული ნამდვილ განცხრომას განვიცდი. სიამაყითა და პასუხისმგებლობით განვიმსჭვალე ყოველისადმი, მიხარია. ბოლოს მუხლებმა შემახსენა ასაკი და ტენიანი გარემოს მკვიდრშვილობა. ბილიკზე გამოვედი. ფიჭვნარში, დიდი პალმების ჩრდილში მოხერხებულად ჩადგმული ძელსკამისკენ ნელი ნაბიჯით გავუყევი. გარშემო ადამიანის ჭაჭანება არაა. მომწონს. არავინ შემიშლის ხელს ჩემთვის ვიფიქრო და ვიოცნებო. ვისეირნო.

ძელსკამზე მოხერხებულად მოვეწყე, საზურგეს ხალვათად მივწექი და ნასიამოვნებმა ღრმად ჩავისუნთქე, თვალეზიცი მივინახე და გავირინდე. ნეტარი განცხრომიდან ტოტის შეტეხვით გამოწვეულმა ჩქამმა გამომიყვანა. არე-მარე მოვათვალე. უჩვეულო ჩქამის მიზეზი იქვე ფიჭვზე მარდად მოსრიალე ციყვი აღმოჩნდა. ისევ უნდა დავბრუნებოდი განცხრომას, რომ თვალი ერთი ძელსკამისკენ გამექცა, რომელზედაც მამაკაცის ლაზადა შევნიშნე. ალბათ, უბრალო ცნობისმოყვარეობამ მსძლია. მომინდა მისი პატრონის მოძებნა. მოვათვალე, მაგრამ პატრონი ვერ დავინახე. ბოლოს ისევ ციყვმა მიმანიშნა, დამფრთხალმა ისარივით კენწეროსკენ აიჭრა. ციყვს ავაყოლე თვალი. კენწეროები მოვათვალე. მეამა. რა სილამაზეა! შეუდარებელი! ბოლოს ფიჭვს კენწეროდან თვალი დავაყოლე და მეზობელი ხის ძირას მიწოლილი ახალგაზრდა კაცი შევნიშნე. ოცი-ოცდაორი წლის თუ იქნებოდა, წაბლისფერკულულებიანი თავი ხეზე მიედო, ხელები მკერდთან გადაეჭდო და განაბული, სევდიანი თვალეზიცი შორეთს გასცქეროდა. ნაცნობი

სიუჟეტი მომაგონდა ფილმიდან ”ნატურის ხე”, მინის ნატეხის ”დურბინდით” შეიარაღებული ელიოზი რომ ცას მისჩერებია ცის გახსნის მოლოდინში, იმის მზადყოფნაში, რომ მოესწრო ნატურის ჩათქმა.

ჩემი ”ელიოზა” კი არც ჭარმაგი იყო, არც შემონძილ ტანსაცმელში გამოხვეული და არც ფანატიკურად განწყობილი, არც ფუჭი მეოცნებე და არც სასწაულების მოლოდინით გაბანგული. მოხდენილად, გემოვნებით გამოწყობილი, მოვლილ-დავარცხნილი, დარდიან-სევდიანი ყმაწვილი კაცი. მისმა უცნაურმა ქცევამ და ჩემმა ჟინიანმა ცნობისმოყვარეობამ ჩემში დაუძლეველი სურვილი აღძრა - გავცნობოდი მას.

მართალია, ისიც ვიცოდი: ”არამკითხე მოამბეო, მიტყეპე და მიაგდეო,” მაგრამ ცნობისმოყვარეობამ და ახალგაზრდა კაცის არაბუნებრივმა დასევდიანებამ, ჩემს ზრდილობასა და დარბაისლობას სძლია და...

მივუახლოვდი. ყურადღების მიქცევის მიზნით, ალბათ, ხმამაღლა ჩავახველოე და მის რეაქციას დაველოდე. ახალგაზრდა, შეცბა. ბურანიდან თავის დახსნას ლამობდა, ერთი შემომხედა და ისევ ჩაჰკიდა თავი. არ ელოდა ჩემს გამოჩენას. ისიც ჩემსავით ფიქრობდა, ამ სისხამ დილით, შუა ზამთარში ბულვარში მარტო ის ერთია.

ბურანიდან მალე გამოერკვა, ამომხედა. თაფლისფერი, დამფრთხალი თვალები შემომაფეთა, მაგრამ მალევე თავი ხელში აიყვანა და მოჩვენებითი გულგრილობით, ოდნავ გასაგონად სალამი ჩამომართვა. მიუხედავად გულზე მოწოლილი სევდა-კაემნისა, ბიჭის მკვირცხლი და ცოცხალი გამომეტყველება მის მხიარულ ზნე-ხასიათსა და სიცოცხლის უსაზღვრო სწრაფვაზე მეტყველებდა. გული დამწყდა: ასაკისათვის შეუფერებელი უსაზღვრო დარდი და ნაღველი რომ ამოვიკითხე მის გამოხედვაში.

ბუნებით ქომაგსა და კაცთმოყვარეს, ბიჭისამდი ცნობისმოყვარეობისა და თანადგომის სურვილი გადაულახავ გრძნობად აღმეძრა. ტვინს მიბურღავდა აზრი: ასეთი რა დარდი და კაემანი აწუხებს სიცოცხლით სავსე ახალგაზრდას, რომ უთენია, თბილი ლოგინიდან წამოაგდო, ზღვის სანაპიროზე გამოიყვანა და პარკში, ნესტიან მიწაზე, ფიჭვის ძირას მიაგდო დაოსებული და... იქნებ სულაც არ უძინია, თვალიც არ მოუხუჭავს, ღამე თეთრად ტეხა და უთენია განმარტოვება მოძებნა. გულის გადასაყოლებლად და ფიქრთა და დარდთა გასაქარვებლად.

მივუახლოვდი. შევჩერდი. მივუბრუნდი. უხერხულობის გრძნობას ვძლიე და თითქოს ჩემთვის, ჩავიდილინე სულმნათი ტატოს უკვდავი სიტყვები:

”წარვედ წყალის პირს სევდიანი ფიქრთ გასართველად,
აქ ვეძიებდი ნაცნობ ადგილს განსასვენებლად;
აქ ლბილ მდელოზედ სანუგეშოდ ვინამე ცრემლით,
აქაც ყოველის არე-მარე იყო მოწყენით.”

უცნობი ცოტა შეცბა, გაიკვირვა. ცნობისმოყვარე თვალები შემომაფეთა. დაძაბული სახე კი ერთმნიშვნელოვნად მეტყველებდა: ეს არამკითხე გიჟ-პოეტა მაკლდა ახლავ. მიხვედრამ გამახალისა და ჩამეცინა. ბიჭი კვლავ მოიღრუბლა და ახლა მისი სახის გამომეტყველება მიმანიშნებდა: ”ერთი შენ მაკლდი, შენს გზას დაადექ, შენს საქმეს მიხედეო”. ისევ თავის დარდს მისცა თავი.

უადგილო წამღერება და არამკითხაობის სიწუწუკე არც მე მომწონდა, მაგრამ ცნობისმოყვარეობამ და ბიჭის კერკეტა უკონტაქტობამ იმდენად აზარტი მომიზღვავა, რომ საღ აზრს აღარ დაგიდევდით და ვკითხე:

- უკაცრავად.უნდა გამოგიტყდეთ.მეზობელ ძელსკამზე ვიჯექი,ნესტიან მიწაზე,ფიჭვის ძირას მიყუჟული რომ გნახე,აზრმა არ მომასვენა- დიდ სევდა-კაემანსა და დარდს დაუპყრია ახალგაზრდის გრძნობა-გონება,მეთქი.რატომღაც მეჩვენა,რომ ახალგაზრდა კაცს გიმძიმს ამხელა ტვირთის ზიდვა და გავბედე მოსვლა: ეგებ მენდოს,გამიზიაროს მისი სევდა-ვარამის მიზეზი,რაიმეში შეიძლება მეც გამოვადგე ან რაიმე რჩევა მივცე,მეთქი?

ახალგაზრდამ ცოტა გაიკვირვა, დაუჯერებლობის გრძნობით გაჯერებული თვალეზი მომაპყრო და კითხვაზე კითხვითვე მიპასუხა:

- უკაცრავად,თქვენ პროფესიით ვინ ბრძანდებით?

- მე პროფესიით მეთაური ვარ,მოწოდებით კი პედაგოგი.მისი დაინტრიგება და საუბარში ჩათრევა მინდოდა და”მაღალფარდოვნად” ამიტომ მოვუქციე.

- ეს როგორ გავიგოთ?

- მე თადარიგის ოფიცერი ვარ,ისე კი უმაღლეს სასწავლებლებში პედაგოგიურ საქმიანობას ვეწევი.

- მე რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მეორე კურსზე ვსწავლობ,რატომღაც არ მინახიხართ,ვერ გიხსენებთ!

- მართალია.ვერ გამიხსენებთ.მე იქ დიდი ხანია აღარ ვასწავლი,მაგრამ კარგად ვიცნობ კოლექტივსა და იქ არსებულ ვითარებას.

- ახლა აღარ მუშაობთ? სად მოღვაწეობთ?

- ათი წლის წინათ,საქართველოს მაშინდელმა თავდაცვის მინისტრმა,რატომღაც გადაწყვიტა,რომ სამხედრო-პატრიოტული აღზრდა და სამხედრო დისციპლინების სწავლება საშუალო და უმაღლეს სასწავლო დაწესებულებებში საჭირო აღარააო და სამხედრო დისციპლინების სწავლება ყველა დონის სასწავლო დაწესებულებებში გააუქმა.შესაბამისად,ბათუმის უნივერსიტეტშიც გაუქმდა სამხედრო კათედრა და დავრჩით სამხედრო პედაგოგები უმუშევრები.ესეც აღარ იკმარა და კადეტთა კორპუსი და შეიარაღებული ძალების სამხედრო აკადემიაც დახურა.

- კი მაგრამ,ეს მართლა დასაშვები და შესაძლებელი იყო?

- რა თქმა უნდა.

- მართალი ბრძანდებით.არაპროფესიონალიზმი და გამოუცდელობა ცუდი ამხანაგია.

- შენ რომელ პროფესიას ეუფლები? -ვცდილობ მის საუბარში ჩათრევას.

- მე იურისტ-სამართალმცოდნე ვიქნები.

- მომწონს შენი არჩევანი.მეც იურისტი ვარ.კოლეგები ვიქნებით.დამოუკიდებელ უნივერსიტეტში ვკითხულობდი ლექციებს.

- ამჟამად აღარ მუშაობთ?

- აღარ.ახლა საზოგადოებრივი დატვირთვა მაქვს. საზოგადოება ”მარეთის” თავმჯდომარე ვარ.ისე კი,იურისპრუდენცია და იურისტის სპეციალობა საკმაოდ რთული და პასუხსაგებია,რამ გაგაბედვინა ეს არჩევანი?

- ჯერ ერთი,მამაჩემიც იურისტია,მეორეც ,- ვთვლი,რომ ჩემი პროფესიის კაცი უფრო მეტ სიკეთეს მოუტანს საზოგადოებას სამართლიანობის დამკვიდრების საქმეში.

- სრულად გეთანხმები და სოლიდარობას გიცხადებ.მაგრამ,როგორც ვგრძნობ,ამჟამად უსამართლობამ, ასე უთენია, გამოგადო ზღვაზე. ვთქვი და გამომცდელი,მაგრამ მიამიტი ღიმილი გავიკარ ბაგეზე.

- მართალი ბრძანდებით!

- ოო! ეს სერიოზული განაცხადია... მეც შევეცადე მეხუმრა და მივხვდი: საქმე უიღბლო ან გაუმხელელ, ცალხმვრივ სიყვარულთან გვაქვს. ახლა როგორმე უნდა წამექეზებიან, რომ გულახდილი საუბარი შემდგარიყო.

- მიჯნურობა, ეს კარგია. საამოა სიყვარულის ფრთებით ოცნების კოშკებზე ფრენა...

არ ვიცი რატომ, მაგრამ ჩემი თანამოსაუბრის ეს მწირი ნაძალადევი იუმორი ამით დამთავრდა. მან ისევ სერიოზული სახე მიიღო, ზურგი მაქცია და უიმედოდ ხელი ჩაიქნია, რითაც მანიშნა, რომ ჩემთან საუბრის გაგრძელება აღარ სურდა. საქმის ასე შემობრუნებას არ ველოდი, ცოტა დავიბენი, მაგრამ უკან დახევას აღარ ვაპირებდი, საერთოდ არ მჩვევია ასე იოლად დანებება, ან ჩემი ცნობის მოყვარეობის დაუკმაყოფილებლობა, ეს ალბათ ჩემი პროფესიის ბრალიცაა, ამიტომ უხერხულობის გრძნობას ვძლიე და ისევ ვკითხე:

- რა მოხდა, ასე რამ დაგზაფრა, უნებლიეთ ხომ არაფერი გაწყენინე?

- თქვენ არაფერ შუაში ხართ. მეუხერხულება და მიმძიმს პირად პრობლემაზე უცნობ ადამიანთან საუბარი.

- მერე, შე კაცო! ხელს რა გვიშლის, გავეცნოთ ერთმანეთს. ხომ გაგიგონია: "კაცი კაცითაო, ღობე სართათაო". ჩემი არ გესწავლება, მაგრამ კი გსმენია: ადამიანი შიშველი იბადება. შემდეგ იძენს ცოდნას, ნაცნობებს, ამხანაგებს, მეგობრებს...

- შენ რა გქვია, სადაური ხარ?

- მე დათო მქვია. შუახვეული ვარ. მართალი თქვით: ადამიანს დედის მუცლიდან არაფერი დაჰყოლია, კეთილი იყოს ჩვენი გაცნობა!

- კეთილი. მეც შუახვეული ვარ, ერთი რაიონიდან ვყოფილვართ. მე ჩემს შესახებ ბევრი რამ გითხარი. შენ კი არ მეუბნები, რამ გამოგაგდო უთენია ზღვაზე?

- კარგი. თუ გაცნობა გსურთ, ყაბულს ვარ. გეტყობათ გამოცდილი და პატიოსანი კაცი ბრძანდებით. შეძლებთ გამიგოთ, ეგებ რჩევა-დარიგებაც მომცეთ...

- ჩემო დათო! ასაკით თუ ვიმსჯელებთ, ვატყობ, შენზე უფროსი შვილები უნდა მყავდეს. კარგად ვიცნობ ახალგაზრდა კაცის ბუნებას და მისი გრძნობა-გონების მოძრაობას. ასე, რომ დიდი ილიასი არ იყოს:

" გულს გული იცნობს და ღონეს-ღონე,
მენდე, გაგიყო ჭირი და ღხენა."

დათოს ჩაეცინა. პოეზია გყვარებიაო, თავისთვის დაასკვნა. მე კი ვიგრძენ: გაუცხოებისა და უნდობლობის ყინულმა დნობა იწყო. საჭირო იყო მიღწეულის შენარჩუნება. ამიტომ ისევ ლირიკას მივმართე:

- ჩემო დათო! ახლა ბულვარში მარტო მე და შენ ვართ, დიდი ილიას უკვდავი პოემის გმირებივით მარტონი ვართ ბათუმის " კუდი-გორის ტყეში", ამიტომ ისევ ლექსად გეტყვი:

" - ხომ-გელდი ძმაო!.. მე ვარ მდიდარი,
ამ ტყეში მარტო მე მაქვს მეფობა;
გაშლილი არის ჩემი სახლ-კარი,
და ვერას მაკლებს აქამდინ მტრობა."

სტროფი გამოთქმით წავიკითხე. ჩემი ემოცია დათოსაც გადაედო და გახალისდა. ახლაც ჩემს პროფესიულ ალღოს ვენდე და მეგობრულად დავკარ მხარზე ხელი. დათო მენდო. მომიშინაურდა. საუბრის ხასიათზე განეწყო. ადგა. ტანისამოსი

შეისწორა, ჩამოიბერტყა. ხვეული, წაბლისფერი კულულები შეისწორა, თითებით შეივარცხნა. ცოტა ვაცალე. აუცილებელი იყო დათო ჩემს კომპანიონობას ბოლომდე შეგუებოდა და კომფორტულად ეგრძნო თავი. ხელკავი გავუკეთე, ძელსკამზე ჩამოჯდომა შევთავაზე.

- ერთი ხეობიდან ვყოფილვართ! ახლა კი ნამდვილად უცნობად და უცხოდ აღარ აღგიქვამთ... სიმართლე გითხრათ, თავიდან გავლიზიანდი, რა არამკითხე ამეკიდა, - მეთქი. ზრდილობას რა ვუყო, თორემ მინდოდა უხეშად მოგქცევოდით, - ვინ ეკითხება ჩემს საქმეს, თუ განცდებს თქო... ეტყობოდა ცოტა ეამაყებოდა კიდეც, რომ მოთმინებისა და ზრდილობის წყალობით ახლა საბოდიშო არაფერი ჰქონდა.

ცოტა შემეშინდა, მთავარი სათქმელი ვაი თუ ვერ ვათქმევინო, ისევ ფიქრმა და დარდმა არ დარიოს ხელი, ისევ საკუთარ თავში არ ჩაიკეტოს, მეთქი და ვისარგებლე ხელსაყრელი მომენტით, პირდაპირ ვკითხე:

- ჩემო დათო, წელან მიჯნურობაზე რომ ჩამოგიგდე საუბარი, რატომღაც დანაღვლიანდი. ვატყობ კაემანი და დარდი არ გასვენებს, ხომ არ ჯობს გამენდო, ეგებ რამეში მოგეხმარო, რჩევას მაინც მოგცემ რასმეს...

დათოს ძლივს გამოკეთებული განწყობა ისევ წახდა, მოიღუშა. ანერვიულდა, ძელსკამზე აწრიალდა. ვაცალე, ასეთ სიტუაციაში ერთ უადგილო სიტყვასაც შეუძლია ყველაფერი გააფუჭოს. მით უმეტეს ვგრძნობდი, უკვე მენდობოდა. გულის ნადებს მიმხელდა.

დუმილი. ზედიზედ მოქაჩული სიგარეტის ნამწვავები სანაგვე ყუთის ცხაურზე ისევ ბოლავს. დათო წუხს, წრიალებს. ბოლოს ადგა. წინ და უკან ბოლთის ცემას მოჰყვა. როგორც იქნა დამშვიდდა, დაწყნარდა. ისევ ჩემს გვერდით ძელსკამზე დაჯდა. თითები აწვალა, ატკაცუნა. ხუჭუჭა თმაც აწვალა... უცებ მარჯვენა მომუშტა, წინ გაიშვირა, ვიდაცას დაემუქრა, - მჯიღი მოუღერა, ვაჰმე, დედასაო. სახის ნაკვთები დაეჭიმა, საფეთქლებზე სისხლმოზღვავებული მარღვები აებურცა. თვალები სევდისა და დარდის, ბოლმისა და ზიზღის, სიძულვილისა და ამავდროულად შემართების ნაპერწკლებით ააკვესა, კბილები ააღრჭიალა და სინანულით თავი გააქნია.

იმ მომენტში, დათო როგორ ჰგავდა ზურაბ გორგილაძის აჭარელს :

”... მთებს ტყეები ბალანივით,
აბურმგლოდა უბიდანა,
ღელე-ღურდანს დავეძებდი,
კანკალებდა ხელში დანა,
გამჩენელო, სხვა რა მექნა,
აჭარელი ვიყავ განა!”

როგორც იქნა გადაწყვიტა ეამზნა, ”ამოშაქრა” დალოცვილმა:

- საქმე ძალიან დელიკატურია, თანაც პირადული. შემპირდით საიდუმლოს შემინახავთ, არ მკითხოთ რატომ, მაგრამ, როცა თხრობას დავასრულებ თვითონვე მიხვდებით და განსჯით. მეტი დამაჯერებლობისათვის ხელი გამომიწოდა, მეც ხელი გავუწოდე. ჯენტლმენური ჟესტით დავადასტურეთ ურთიერთნდობა. ორივეს უნებლიეთ ჩაგვეცინა...

- გულს აღარ გაგიწყალებთ, გეტყვით ჩემს სადარდებელს და სატკივარს : როგორც უკვე გითხარით, დავიბადე და გავიზარდე შუახევის რაიონის ერთ-ერთ თვალწარმტაც სოფელში. მეგობრული ოჯახი გვაქვს. მამაჩემი ადრე შეიარაღებულ ძალებში მსახურობდა. ახლა პენსიონერია. დედა კი ჩვენი სოფლის სკოლაში

პედაგოგია. მშობლები პატაროებიდანვე პატიოსნებას, მაღლის კეთებას, ერისა და სამშობლოს სიყვარულს გვასწავლიდნენ და გვინერგავდნენ. წარჩინებით დავამთავრე სკოლა. წარმატებით ჩავაბარე ჯერ საატესტატო, შემდეგ კი ეროვნული გამოცდები და გავხდი ბათუმის რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი. პირველი კურსის დამთავრების შემდეგ, არდადეგებზე ავედი მშობლიურ სოფელში. ერთმა თანაკლასელმა დაბადების დღეზე მიმიწვია, რომელზეც მისი დეიდაშვილი ხათუნა გამაცნო. ხათუნა მეზობელი რაიონიდანაა. მათი სოფელი ჩვენი სოფლის სამეზობლოა. ხათუნამ წელს დაამთავრა საჯარო სკოლა. სწავლის გაგრძელებაზე არ უფიქრია, არც ოჯახური პირობები უწყობდა ხელს. პირველი დანახვისთანვე მოგვეწონა ერთმანეთი. მის მიმართ ჯერ მანამდე უცნობი სითბო და სინაზე, შემდეგ კი მწველი და საამო გრძნობა დამეუფლა. ან როგორ არ უნდა შეგყვარებოდა ხათუნა. ქორფა, ტანკენარი, საშუალოზე მაღალი, საოცარად შეხამებული, პროპორციული სხეული და ნაკვთები... მრგვალი სახე, თეთრ-ყირმიზა, ოდნავ აბრაწული ფუმფულა ლოყები. მოკლე, სწორი, მოხდენილი ცხვირი. პატარა პირი. ალისფერი ტუჩები. მაყვალავით შავი წარბწამწამი, მოშვილდული. თაფლისფერი, დიდრონი, ბრიალა თვალები. წაბლისფერი თმა. ორი გრძელი ნაწნავი და დალალები. ისე მოხდენილად ელაგა მაღალ შუბლზე დატალღული კულულები, გამოცდილი დიზაინერის ნამუშევარი გეგონებდა.

სულის სიღრმემდე ჩამწვდა ხათუნას მწველი, მომაჯადოებელი ღიმილი. ღმერთო! ასეთი მოხდენილი ქალი ჯერ არ მენახა. ღიმილის დროს განსაკუთრებით შვენიოდა პირის კუთხეებში წარმოქმნილი ჩაჭუპვნები. ეს განსაკუთრებულ ეშხსა და სიტურფეს ჰმატებდა... ხათუნას სილამაზემ და კდემამოსილებამ დამატყვევა, მომაჯადოვა. თავდავიწყებით შემიყვარდა. პირველი შეხედვისთანავე ჩემში იშვა ნამდვილი სიყვარული...

მაშინ ახლად აფეთქებულმა გრძნობებმა და საგულედან ამოსავარდნად გამზადებულმა გულმა გამბედაობა და მხნეობა წამართვა. გაცნობა კი მოვახერხე. მაგრამ ჩემი გრძნობებისა რა მოგახსენოთ, ვერ გავხედე გამემხილა.

მოგვიანებით, თანაკლასელს, ხათუნას დეიდაშვილს გავანდე ჩემი გრძნობები და გულისნადები. მანაც გამიგო, დალოცვილმა. ჩემი თხოვნით, რაღაც ოჯახურ ზეიმზე მოიწვია დეიდაშვილი - ჩემი გულის კოკობი და უძილოდ ნატეხი ღამეების მიზეზი. ხილვებში, საოცნებო არსებასთან ერთად ნეტარი სიყვარულით რამდენჯერ დავმტკბარვარ. რამდენჯერ მიფრენია სიყვარულის ფრთებით ოცნების კომპკებზე, სადაც ჩემი გულის სწორისა და მიჯნურის ხატება მეგულეობდა. და აი, ნანატრი დღეც. კიბეზე თვით ქალღმერთი ამოდიოდა! ჩემი ერთადერთი ღვთაება და ანგელოზი! ეტყობა, თანაკლასელმა "ენას კბილი ვერ დააჭირა" და ხათუნას გაუმხილა ჩემი გრძნობების შესახებ. ეს მაშინვე ვიგრძენ, როცა ხათუნამ მოსალმებისთანავე ლოყება ფაკლულმა დაიმორცხვა და თვალები ამარიდა... ბევრი რომ არ გავაგრძელო, იმ საღამოსვე ვიხელთე დრო და ხათუნას გადავუშალე გული. ჩემი წრფელი და მარადიული სიყვარული შევაგაედრე და სამუდამო ერთგულება აღვუთქვი. ვგრძნობდი: ხათუნამ მიიღო ჩემი გრძნობები. ჩემს აღსარებას გულგრილად არ შეხვედრია, მეტიც, ვგრძნობდი, ჩემი სიყვარულის აღმა მისი გულისა და სულის კუნჭულებსაც უწია.

მთელი ზაფხული სულ იმის ცდაში ვიყავი, როგორმე დამემართოხელა ხათუნა და სულ სიყვარულზე მესაუბრა. მობილური ტელეფონი გახდა ჩემი მესაიდუმლეც, ფოსტალიონიცა და კალამ - უსტარიც. ბათუმში წამოსვლის წინ მშობლებს გავუმხილე გულის ნადები. შევუთანხმე ხათუნას და მშობლებს ვთხოვე

ტრადიციისამებრ მაჭანკლების მიგზავნა და ნიშნობის გამართვა.მშობლებს მოეწონათ ჩემი არჩევანი და ნიშნობის თადარიგის დაჭერას შეუდგნენ.

აჭარის მთიანეთში ეროვნულ ტრადიციებსა და ადათ-წესებს დღესაც განუხრელად იცავენ.დათქმულ დროს მამაჩემი და კიდევ ორი ნათესავი,მათ შორის ჩვენი თანასოფლელი,ხათუნას დეიდას მეუღლე, ესტუმრნენ საპატარძლოს ოჯახს.მე და ხათუნას ერთმანეთი გვიყვარდა.ამიტომ, ვიმსჯელებთ და დავასკვნით,რომ "ელჩინს" რაიმე დაბრკოლება არ ელოდა.საქმის კეთილად დაგვირგვინებას განსაცდელი არ ემუქრებოდა.

თბილად დახვედრიან ხათუნას მშობლები. ტრადიციული,სარიტუალო სუფრაც გაშლილა.სტუმარ-მასპინძელი სადღეგრძელოებს შეჰყვნიან და მთავარი სათქმელიც ითქვა.ყველაფერი რომ ნათქვამი და შეჯერებული ეგონათ,სწორედ ამ დროს შემოსულა მომავალი სასიდედრო და ვითომ სხვათაშორის,უკითხავს :

- ჩვენი სასიძო რომელი რელიგიური აღმსარებლობის მიმდევარიაო? ეს

შეკითხვა ყველას უადგილო და არაფრისმქმელად მოჩვენებია.მამაჩემს უთქვამს: ჩემი შვილი,როგორც ყველა შეგნებული და თანამედროვე ახალგაზრდა, მართლმადიდებლად არის მონათლული და ქრისტეს რჯულს ეთაყვანება. რამდენიმე წლის წინათ, გამონათლევში წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის კურთხევის დღეს ჩემი ოჯახის ყველა წევრი ეზიარა მართლმადიდებლობის მადლს და შუბლგახსნილი და თავაწეული დაუბრუნდა მრავალტანჯული წინაპრების ჭემმარიტ სარწმუნოებას - ქრისტიანობას.

ეს პასუხი მეხის გავარდნას ჰგავდა.სასიდედრო ანთებულა და გაკაპასებულა:

- მე მუსლიმანი ვარ.ჩემი ოჯახის ყველა წევრი ამ სარწმუნოების მიმდევარია და არავითარ შემთხვევაში არ დავუშვებ ჩემი ქალიშვილი ქრისტიანს გაჰყვეს ცოლად და საერთოდ, ჩემმა რომელიმე ვაჟიშვილმა ქრისტიანი ქალიშვილი შემოიყვანოს ოჯახშიო.

ვერცერთმა არგუმენტმა და შეგონებამ გააღმასებულ და გაკაპასებულ ქალს აზრი ვერ შეაცვლევინა.ბოლოს ყველაფერი იმით დასრულებულა,რომ ქალი ისტერიულ კრუნჩხვებში ჩავარდნილა.სასიმამროს ხმაც არ ამოუღია,თურმე სახლში ქალი ყოფილა წარმმართველი და დომინანტი.

მამაჩემი და მისი მხლებლები შერცხვენილები,გაწბილებულები და პირში ჩალაგამოვლებულები დაბრუნებულან სოფელში.ორი თვე მამას დანა პირს არ უხსნიდა,თურმე გაოგნებული და შეურაცყოფილი გმინავდა და გულზე მჯიღს იცემდა:

- ეს რა დღეს მოვესწარი!.. როდის იყო აჭარაში სარწმუნოება-აღმსარებლობის გამო გათხოვება-დაქორწინება არშემდგარიყოსო.

ხათუნას დედა ამით არ დაშოშმინებულა,არ დამცხრალა.გააღმასებულ დედას შვილის სიყვარული და გულისნადები არაფრად ჩაუგდია.მეტიც,გაულახავს კიდევ საცოდავი.მობილური ტელეფონიც წაურთმევეია,ჯერ ქუსლით დაუმსხვრევია,შემდეგ კი ბუხარში შეუყრია.შვილისთვის კატეგორიულად მოუთხოვია ჩვენი სიყვარულის გულიდან ამოგდება,ხოლო ჩემი,როგორც "ურჯულოს," დავიწყება უბრძანებია.ოჯახის წევრებიცა და ახლო ნათესავებიც გაუფრთხილებია,რომ ვინმეს არ გაებედა და ხათუნასთვის ჩემთან დაკონტაქტებასა ან შეხვედრაში ხელი არ შეეწყოთ.ხათუნას სახლიდან გასვლაც კი კატეგორიულად აუკრძალა. ყოველ ნაბიჯს უკონტროლებდა.

მე კი არშემდგარი სიყვარული,დაკოდილი გული და დამსხვრეული იმედები შემრჩა.ბევრჯერ ვცადე,მაგრამ ვერ შევძელ ხათუნასთან დაკავშირება.ერთი პირობა

ხათუნას მოტაცება განვიზრახე, მაგრამ მშობლები წინააღმდეგ წავიდნენ. ჯერ ერთი, იმ სირცხვილსა და შეურაცყოფას ვერ აპატიებდა იძულებით მოყვრებს ჩემი დარბაისელი და ღირსი მამა და მეორეც, ქალის ოჯახი მაინც ვერ შეეგუებოდა შვილის თავნებობას და ცხოვრება ჯოჯოხეთად გვექცეოდა.

დავიტანჯე. გზა ვერ გავიკვლიე. გამოსავალი ვერ მინახია. ხათუნა ძალიან მიყვარს. სულ მისი ხატება მიდგას თვალწინ. ვედარც სწავლასა და მეცადინეობას ვუდებ გულს. ცხოვრება ერთ სევდიან და დარდიან კომმარად მექცა. არ მესმის შეგონების - "დრო ყველაფრის მკურნალიაო"...

დაამთავრა დათომ უიმედო და უიღბლი სიყვარულის ისტორიის თხრობა... მძიმედ და მწარედ ამოიგმინა.

გაგონილით გაოგნებულმა და სულშემძრულმა ისღა მოვახერხე, რომ საცოდავს ორივე ხელი მოვხვიე და გულში ჩავიკარი.

რა მეთქვა, რით მენუგეშებინა... ცოტა რომ დავწყნარდი და ოდნავ მაინც ჩავწვდი დათოს ტრაგედიის არსს, გული შემეკუმშა, სული ამეწვა.

იმდენად გაოგნებული ვიყავი, რომ მხოლოდ ამ მახინჯი ტენდენციისა და მომავალი შესაძლო საფრთხის მყისიერმა, ზედაპირულმა გააზრებამაც კი შემზარა და დამამუნჯა.

- ვიცი, ამ საქმეში დახმარება შეუძლებელია. თუ მითანაგრძნობთ მხოლოდ. თქვენმა გულწრფელმა თანაგრძნობამ ყველაფერი მითხრა. დიდი მადლობა, რომ გეყოთ ნებისყოფა და მოთმინება და ბოლომდე მოისმინეთ განწირული სიყვარულის ისტორია. ესაა და ეს. მე კი შეგნებული მაქვს საქმის მთელი სირთულე, პრობლემის არარაობა, შევეგუე კიდეც, მაგრამ რა ვქნა, გული არ მემორჩილება. სისხლად და ცრემლად მეღვენტება და მეღევა, - ეს თქვა და მწარედ ამოიოხრა. ვატყობდი, საუბრის გაგრძელება აღარ სურდა. საათს დახედა. მომიბოდიშა, ლექციებზე წასასვლელად უნდა მოვემზადო და უკანმოუხედავად გამშორდა. სანამ თვალთახედვა მიმიწვდებოდა, გავაცილე დათო...

ის წავიდა. მე კი დამტოვა აფორიაქებული სულითა და აწეწილი გრძნობა-გონებით...

ჩემი თავი ძლიერი მეგონა, მაგრამ თურმე ვცდებოდი...

ვითომ ასაკის ბრალია?! სიბერე შემომეპარა?! გულჩვილი გავხდი?! არა! არა! ეს ჩემს არსებაში სახიფათო და საშიში ტენდენციის მკაფიო გამოძახილია. ჩვენს მრავალტანჯულ კუთხეში, ამ მრავალტანჯული ხალხის ცხოვრებაში ძალუმად და უსინდისოდ შემოხვეწილ-შემოხიზნულ-შემოპარული ტენდენციისა...

ვერ წარმომედგინა და ვერ დამეჯერა თუ აჭარის მკვიდრი, ძირძველი ქართველი და პირველი ქრისტიანის შთამომავალი შვილს არ გაათხოვებს ან რძალს არ შემოიყვანს ოჯახში სარწმუნოებისა და აღმსარებლობის სხვადასხვაობის გამო. ჩვენ ხომ ამ მრავალტანჯული კუთხის შვილები ვართ. ერთი გვარ-ტომის ჩამომავალი. ჩვენზე უკეთ ვინ იცის, რომ ჩვენ ძირძველი ქართული მიწის, ძირძველი ქრისტიანი ქართველის ჩამომავლები ვართ. ერთად გამოვიარეთ ოსმალეთის იმპერიის სამასწლიანი ბატონობისა და მონობის უღმობელი ხანა. განა ერთად არ გვხოცავდნენ და ერთად არ გვწვავდნენ? განა, ყალაბოინზე, მდინარეების აჭარისწყლისა და ჩირუხისწყლის შესართავთან ერთ დღე-ღამეში ასი ათასი აჭარელი დედა და მამა არ ამოხოცეს ოსმალებმა ქრისტიანული რწმენის ერთგულებისა და მუსლიმანურ აღმსარებლობაზე უარის თქმის გამო?! ნუთუ იმ ასიათასში, ხათუნას დედის ერთი ნათესავიც არ ერია?.. ვერ დავიჯერებ. ან როგორ უნდა დავიჯერო, როცა ეს ჭეშმარიტებაა.

ჩვენ ხომ ერთად ვუსმენდით სულმნათ ზურაბ გორგილაძეს,როცა უკვდავ ლექსს- ”ჰოი და ნანას” გვიკითხავდა.თვალცრემლიანი გემოგვძღვრავდა.კაიქართველობაზე გვაფიცებდა და ანდერძად გვიტოვებდა.განა ერთად, სიმწრის ცრემლით არ მოვსთქვამდით და უსამართლობით სასოწარკვეთილები, აზღავლებულები გულში მჯიღს არ ვიცემდით,როცა გვესმოდა:

”... ჩოლოქს გაღმა გოგო იდგა,
გულგუნდა და თვალმარყვალა,
ღმერთმა რაფერ გადმომხედა,
ღმერთმა რაფერ გამახარა,
- გოვ! კისერში ჩეგეფუნჩხე,-
ჩემებურა ვკადრე მარა,
გოგო რაცხამ დააფეთა,
გოგო ვინცხამ გადამალა,
თოხის ტარზე დაყუდებულს,
ცამ სიცილი დამაყარა,
შიგნით-შიგნი ჩევიფუფქე,
აჭარელი ვიყავ განა!”

... მაგრამ ეს ხომ ადრე იყო?!. ის, გათიშულობის და ბედუკუღმართობის გამო, თითქმის გაუცხოებული ჩოლოქგაღმელი ქრისტიანი გოგო იყო ცეცხლითა და მახვილით გამუსლიმანებულ,გულდამანთულ და ბედდამწვარ აჭარელს რომ გადაგიმალეს... ეს მაშინ იყო... ჩოლოქგაღმელსაც ”დავიწყებოდა”,რომ მასზე ნაკლები ქართველი არაფრით იყავ,რომ სამასწლიან ოსმალს ბატონობას გადაურჩი,გულში შეახვიე და დედის უბეში გამოაცხვე ”დიდი ნენეს ნანა”,ქართული ტრადიციები,წეს-ჩვეულებები,ქართული ზნე და მორალი. მაგრამ შენ ხომ გახსოვს და გახსოვდა ეს ყველაფერი! ერთად არ ვიდექით? ერთად არ გვკვლავდნენე? ერთად არ გვხოცავდნენ? ერთად არ გვყიდნენ?!.დაგავიწყდა,რომ ერთი კუთხის,ერთი მრავალტანჯული ხალხის შვილები ვართ?!.

ახლა რაღა მოგვივიდა? ასე მალე დაგვავიწყდა ყველაფერი?ვის ვუჯერებთ? ვის ფანდურზე ვცეკვავთ გან-და-განას?!.

სანამ გვიანი არაა გონს მოვეგოთ! ნუთუ ჩვენზე უკეთ ვინმემ იცის, რომ ეროვნულობა და აღმსარებლობა სხვადასხვა მცნებებია?!.ნუ გავხდებით ნურც გლობალიზაციისა და ნურც ყოფილი იმპერიების ბინძური ამბიციებისა და გაუკუღმართებული პროპაგანდა-აგიტაციის მსხვერპლი. ისინი ხომ ჩვენთან ყოველთვის ” გათიშეს და იბატონეს” პოლიტიკით შემოდიოდნენ.არასოდეს უნდა დაგვავიწყდეს: - ისინი მხოლოდ თავიანთ საქმეს აკეთებენ.იქ ჩვენი ადგილი არ იქნება და საჭიროც არ ვიქნებით.

ჩვენი შევინარჩუნოთ,ჩვენსას გავუფრთხილდეთ,გადავრჩეთ და გადავარჩინოთ ჩვენი ქართველობა,სრულიად საქართველო გადავარჩინოთ,მის ძლიერებასა და მომავალზე ვიზრუნოთ.ჩვენ მხოლოდ აჭარლები არ ვართ,ჩვენ მხოლოდ აჭარა-აჭარლობის გადარჩენა არ გვევალება...

ზოგიერთ გზაა ცდენილ და თავგზაა ბნელ, ისლამის ბაიათებით გაბანგულ თანამემამულეს კი ისევ ზურაბ გორგილაძის სიტყვებით გავაფრთხილებ :

” ჰოიდა ნანა, ნანოვ ნანა,
ვერ წამიხვალ განა-განა,
ეგ ლიზლობა, ეგ ლირწობა
კმარა-მეთქი, უკვე კმარა!”

* * *

თხრობა უკვე დასრულებული მქონდა, რომ ჩემი თხოვნით, ერთ ჩემს თანამოაზრეს მიუკვლევი დათოსთვის ქალიშვილის მითხოვებაზე უარისმთქმელი ოჯახისთვის ოჯახის წევრებს გასცნობია. გასაუბრებია ხათუნას ნიშნობის ჩაშლის გამო. ხათუნას დედას შემდეგი უამბნია: ცხრა დედამამიშვილი ყოფილან. მამა ადრე გარდაცვლიათ. ოჯახისთვის დიდი ამაგი დაუდვია ბაბუს - დედის მამას. ის მუსლიმანური რელიგიის ღვთისმსახური - ხოჯა ყოფილა. გასაკვირი არცაა, რომ შვილიშვილებიც მუსლიმანური აღმსარებლობის სულისკვეთებით აღუზრდია. ხათუნას ბებიაც თავგადადებული მუსლიმანობის აღმსარებელი ყოფილა. იმ ოჯახაშენებულს კი მოუხერხებია ცხრა შვილის აღზრდა - ”დაკარება”, მაგრამ შვილებისთვის არა მარტო მაჰმადის რჯული ჩაუნერგავს და ჩაუგონებია, არამედ სიკვდილის სარეცელზე მიჯაჭვულს ანდერძიც დაუტოვებია: შვილებს უნდა ეცხოვრათ მუსლიმანური აღმსარებლობის წესებით, არა მხოლოდ მათ, არამედ მათ შთამომავლებსაც არ უნდა ეღალატათ ისლამისთვის. არ უნდა დამოყვებოდნენ განსხვავებული აღმსარებლობის ადამიანებს.

ხათუნას მამა, ცოლის ზეგავლენის ქვეშ მოქცეული, ერთი უნებისყოფი და უბირი კაცი, ისიც მტკიცედ ადგას სიდედრის ანდერძს და ცოლის ”ღირსეული” თანამოაზრეცაა.

ხათუნა კი უსიყვარულოდ, დედის ნებითა და ძალისხმევით, დაუნიშნავთ ისლამის მიმდევარ თანასოფლელ ახალგაზრდაზე და უახლოეს მომავალში ქორწილსაც გეგმავენ.

#

სანამ ნაწარმოებზე ვმუშაობდი გაზეთში, შემდეგ კი ინტერნეტში, გამოქვეყნდა ჩემი უფროსი მეგობრის და სახელოვანი მამულიშვილის, გულანთებული მარეთელის - ემენ დავითაძის ვრცელი ნაშრომი - ” გზა-ჯვარ-ე-დინ-ი”. თურმე ერთ ”საჯილდა ქვას” შევჭიდებივართ... მენიშნა მისი ნააზრევი და წუხილი: ”ღმერთმა დამიცვას ყოველგვარი რიტორიკისაგან, საამისოდ თავს მწიფედ არ ვთვლი, მაგრამ მაინც ვიტყვი: თითო-ოროლას გარდა, თქმა არ უნდა, თვითონაც იციან, ძნელად რომ ეროვნული სატკივართ ”სენშეყრილს” შეხვდები. იმისთანა ერისთვის, როგორც ჩვენა

ვართ,ესოდენ საჭირო ეროვნულ-პატრიოტული თემა და ჟანრი ლამის არის მხოლოდ კრინავს.ბევრს არავის აწუხებს შენი და ჩემი,ჩვენი კუთხის ბედი,ჩემიანო,ერთეულთა გარდა.რამ დაგვაძაბუნა!..”

ამანაც შემაგულიანა და გამაბედვინა ამ საჭირბოროტო და ერთობ რთული ტენდენციის,თუ ერთი ანდერძის ირგვლივ წერა...მაგრამ საქმე ძალიან სახიფათო და საბედისწერო ტენდენციასთან გვაქვს....იმედია თანამოაზრეები გააგრძელებენ ერისათვის ესოდენ მნიშვნელოვან და საჭირბოროტო საქმეზე მუშაობას... დროა ყველამ ერთად დავარისხოთ განგაშის ზარები...

ბათუმი
2014 წ.